

Information för nyintagna i Vittis fängelse

Brottsförhållningsmyndigheten

20.8.2025

Innehåll

1. Allmänt.....	3
1.1 Ansvarig tjänsteman och förtrogenhet med förhållandena på anstalten	4
1.2 Plan för strafftiden	4
1.3 Beslut om strafftid	4
1.4 Övervakad frihet på prov	5
2. Basvård och boende	5
2.1 Lokaler du disponerar över	5
2.2 Klädsel, linne och klädvård	5
2.3 Prydlighet och renlighet	6
2.4 Mathållning och frukost i självförvaltning.....	6
2.5 Rökning	7
3. Innehav av egendom	7
3.1 Saker du får ha	7
3.2 Att ta saker till fängelset.....	8
3.3 Att lämna saker ifrån sig	8
3.4 Förvaring av motorfordon på fängelsets parkering.....	8
4. Kontakter med omvärlden	8
4.1 Telefoni	8
4.2 Brev och postförsändelser	9
4.3 Att motta mejl	9
4.4 Internet och arbetsstationer för elektronisk kommunikation	10
5. Inkomster och penninghantering	10
5.1 Inkomster.....	10
5.2 Penninghantering	11
6. Besök.....	11
6.1 När besökaren är yngre än 18 år	12
7. Permission	12
7.1 Permission på basis av strafftidens längd.....	13
7.2 Permission av viktigt skäl.....	13
7.3 Permission av synnerligen viktigt skäl.....	13
8. Deltagande i sysselsättning.....	14
8.1 Arbetsdrift.....	14
8.2 Studier	15
8.3 Rehabiliterande insatser	15
8.4 Elektroniska tjänster	15

8.5 Befrielse från sysselsättningsplikt för viss tid	15
9. Fritid.....	15
9.1 Fritidsaktiviteter	15
9.2 Bibliotek.....	16
9.3 Andlig verksamhet och själavård	16
10. Hälsovård.....	16
11. Hur man ska bete sig i fängelset	17
12. Rätt att anföra klagomål och begära omprövning	18
12.1 Klagan	18
12.2 Innehållet i klagan.....	18
12.3 Tillställande av klagan till myndighet som utövar laglighetsövervakning.....	18
12.4 Begäran om omprövning	19
13. Personalen och hur man uträttar ärenden	19

1. Allmänt

Du har anlänt till Vittis fängelse, som är en öppen anstalt som lyder under Brottspåföljdscentralen i sydvästra Finland. Fångplatserna är 107 till antalet. På Vittis fängelse ska de som avtjänar straff där förbinda sig att avstå från allt missbruk av alkohol och droger. Nykterhet och drogfrihet kontrolleras med test.

Du håller i händerna informationsbroschyr för nyintagna där du ska ta del av hur det fungerar i Vittis fängelse och vad som gäller när man avtjänar straff. Du ska även bekanta dig med fängelsets ordningsstadga med bestämmelser som är mer ingående än bestämmelserna i lagen och de anvisningar och föreskrifter som utfärdats med stöd därav. Varje avdelning har en dagordning där tidschemat för sysslorna framgår, såsom tider för måltider och sysselsättningar. På expeditionen på bostadsavdelningen finns en pärm med lagar, förordningar, föreskrifter och anvisningar som reglerar avtjänande av fängelse. Motsvarande material finns också tillgängligt på engelska. Dessutom finns det en pärm med fängelsets ordningsstadga och dagordning.

Kontaktuppgifterna till tillsynsmyndigheterna hittar du på anslagstavlan. Närmare information om aktiviteter ges genom separata meddelanden, som anslås på anslagstavlor i matsalen och intill juren. Varje fredag kl. 12.00 har man en info för nyintagna i matsalen.

Utländska fångar bereds möjlighet att stå i kontakt med sitt hemlands beskickning och, om möjligt, hjälp med tolkning.

Är du tveksam eller undrar över något så är det bäst att du vänder dig till personalen, så du får korrekta besked och förhållningsregler.

Det går att skicka post till dig till fängelset. Adressen är

Vittis fängelse

Toivarintie 581

32700 Vittis, Finland

vankiposti.huittinen@om.fi

1.1 Ansvarig tjänsteman och förtroenhet med förhållandena på anstalten

Du får en egen ansvarig tjänsteman utnämnd för dig för den tid du är intagen. Din ansvarige tjänsteman är aktivt närvarande i vardagen när du avtjänar ditt straff och ser till att verkställigheten flyter på smidigt. Med din ansvarige tjänsteman kan du ta upp frågor som gäller dig själv, såsom målen i planen för strafftiden, främjandet av målen och metoderna för att uppnå målen, beredningen av tillstånd (t.ex. permissioner), elektronisk kommunikation och andra vardagliga ärenden.

Varje nyintagen ges behövlig information efter ankomsten och får en ansvarig tjänsteman utnämnd som har ansvaret för fångens strafftidplan.

1.2 Plan för strafftiden

Innan du blev intagen i fängelse har du fått en individuell plan för strafftiden gjord upp för dig. Den styr hur du kommer att avtjäna straffet och utslussas och eventuellt få villkorlig frihet. I planen för din strafftid slår man fast de mål du ska jobba gentemot under din tid i anstalten. Utgående från planen och de alternativ som fängelset har att bjuda på blir du placerad i någon sysselsättning. Du kan själv påverka hur planen framskrider genom att aktivt samarbeta med personalen mot de mål som är uppställda i din plan. Hur bra planen för din strafftid framskrider har inverknings på dina permissioner och dina chanser att få övervakad frihet på prov. Man följer regelbundet upp hur planen framskrider, och planen tas upp för granskning och uppdatering minst tre gånger om året.

1.3 Beslut om strafftid

På verkställighetsenheten tar man fram ett beslut som gäller tidsfristerna för ditt straff. Detta sker strax efter att du påbörjat avtjäna straff. Av beslutet framgår grunderna för beräkningen av strafftiden, tidpunkten då fängelsestraffet eller förvandlingsstraffet för böter kommer att vara avtjänat till fullo, tidpunkten för villkorlig eller annan frigivning samt datumet då prøvotiden går ut. Där står även den tidigaste tidpunkten då permission på basis av strafftidens längd kan bli aktuell.

I strafftidsbeslutet för den som avtjänar fängelse på livstid står angiven den tidpunkt vid vilken fången tidigast kan frigges villkorligt. I beslutet som gäller kombinationsstraff anges övervakningstiden och tidpunkten vid vilken den börjar löpa.

I frågor som gäller domar och strafftider ska du vända dig till kontaktpersonen som koordinerar verkställighetsrelaterade ärenden.

1.4 Övervakad frihet på prov

Mot slutet av verkställigheten är det möjligt att bli släppt och få övervakad frihet på prov, om förutsättningarna för detta är uppfyllda. Du kan släppas fri på prov under elektronisk övervakning tidigast sex månader innan du räknas bli villkorligt frigiven. Övervakad frihet på prov förbereds omsorgsfullt i samverkan med fängelsepersonalen. Du kan själv påverka din eventuella frihet på prov genom att vara aktiv och samarbeta med personalen mot de mål som ställts upp i din plan för strafftiden samt genom att uppföra dig klanderfritt under strafftiden. Du kan också själv ansöka om att få frihet på prov.

2. Basvård och boende

2.1 Lokaler du disponerar över

På Vittis bosätts fångarna i regel i celler på 2–4 platser. Cellerna är färdigt inredda och man får inte ställa om i cellen eller ändra på utrustningen. Dina personliga tillhörigheter ska rymmas i de förvaringsutrymmen som reserverats för dem i din egen cell. Kom ihåg att bidra till brandskyddet.

När du anvisas plats får nycklarna till din cell och garderob. Lås dörren när du lämnar cellen så att dina saker inte försvinner. Du svarar själv för din innehavda egendom. Alltid när du lämnar anstaltsområdet ska du lämna nyckeln till personalen.

Efter kl. 21:30 får man bara lämna cellen för att gå ut och röka. Fullständig tystnad börjar kl. 0:00 och slutar kl. 05:00. Under denna tid måste alla få sova. Matlagning, städning osv. ska ske före kl. 21:30.

2.2 Klädsel, linne och klädvård

På öppen anstalt använder man egna kläder. Innehav av eget plagg kan dock förvägras om ordningen eller säkerheten i fängelset fodrar det. Förvägras du att inneha ett klädesplagg har du rätt att få ett skriftligt beslut i saken med anvisning om hur man begär omprövning. Du får inneha egna kläder upp till en sådan mängd som brandskyddet och förvaringsutrymmena på ditt rum m.m. möjliggör. Dina saker ska rymmas i ditt eget skåp.

Man ska vara korrekt klädd på fängelseområdet. Korrekt klädsel hör till god sed. Vi klär oss inte bara för oss själva, utan det handlar om att ta hänsyn till andra människor. På fängelseområdet ska man vara lämpligt klädd, som minst ska man ha t-shirts och shorts.

Sola sig barbröstad får man på bostadsavdelningens bakgård. Blir något oklart när det gäller detta med korrekt klädsel kan du alltid vända dig till personalen och fråga.

När du jobbar ska du ha skyddsklädsel som uppfyller krav som gäller för den konkreta sysslan, detta bland annat med tanke på arbetarskydd. Om arbetet förutsätter att du använder skyddskläder, får du lämpliga arbets- och skyddskläder som du kan använda.

Linnet, såsom lakan, får du av fängelset. Cellerna har mattor och gardiner.

Brottspåföljdsmyndighetens textilier (linne och handdukar) tvättas centraliserat på en extern tvättinrättning. Personalen ger dig närmare anvisningar om dagarna för byte av persedlar och textilier. Du sköter själv tvätten av dina egna kläder, Du kan tvätta dina kläder i tvättstugan på bostadsenhetens nedre våning, boka tid på förhand.

2.3 Prydlighet och renlighet

Du ska plocka och städa i ditt bostadsrum och andra rum där du vistas, och dessutom ska du sköta om annan renhållning och hushållsarbete. Personalen ger närmare anvisningar om praxis och arbetsfördelning när det gäller städning av gemensamma lokaler. Var och en plockar upp efter sig i avdelningens kök efter matlagning. Porslin och köksredskap avsedda för gemensamt bruk får inte tas med till egen cell.

2.4 Mathållning och frukost i självförvaltning

På vardagar serveras du lunch och middag. Kvällsbiten får du med dig från middagen. Frukost ska alla fixa på egen hand. För frukostförmånen betalas du 1,65 €/dag i matpenning. På helgerna serveras endast en varm måltid per dag. Om du arbetar utanför fängelset får du matpenning för de måltider du inte kan ta i fängelset.

Behöver du ha specialkost av hälsoskäl eller på grund av religiös eller annan grundad övertygelse, ska du tala om för detta genast när du skrivs in.

Handla i kiosken får man en gång i veckan. Du beställer saker du vill ha över nätet. Beställningen ska lämnas in via datorn på boendeavdelningen senast fredag kl 19.00. Se

till att det finns tillräckligt med pengar på ditt konto. Det du handlat får du hämtas ut i matsalen torsdag, och betalning sker med kort vid uthämtningstillfället. Leverans sker i kassar som du ska packa upp med en gång och returnera till matsalen. Det finns också varuautomater i matsalen där du kan handla under måltiderna.

2.5 Rökning

Rökning är tillåten under sysselsättningstid endast på rökplatsen. Rökning är absolut förbjudet i alla inomhuslokaler i fängelset på alla tider av dygnet. Vi sporrar dig att fimpas för gott. Hos oss får du använda nikotinersättande produkter. Vänd dig till specialhandledaren i missbrukarvårdsinsatser.

3. Innehav av egendom

3.1 Saker du får ha

Du tillåts inneha en rimlig mängd personliga tillhörigheter, dock med hänsyn till bl.a. tillgång till förvaringsutrymmen, brandskydd och möjlighet att granska och inspektera föremålen i fråga. Förvägras du att ha ett föremål eller ämne, har du rätt att få ett skriftligt beslut i saken med anvisning om hur man begär omprövning.

Läs noga fängelsets ordningsstadga. Där står bestämmelser som gäller innehav av egendom, och där definieras vilka föremål som man inte får inneha.

Observera att om du har planer på att skaffa dig saker utifrån, ska du på förhand försäkra dig om att du kan få ha dem i din besittning i fängelset.

På öppen anstalt gör man upp en förteckning över alla dina tillhörigheter som tas in till förvaring på anstalten. På din begäran kan en förteckning även göras upp över särskilt värdefull egendom som du tillåts ha i din besittning. Det som du inte tillåts ta med dig till bostadsrummet tas till förvar i jouren och du får det tillbaka när du lämnar fängelset. Detta gäller dock ej saker eller ämnen som är farliga eller förbjudna i lagen.

Du får kontakt med mottagningen på ett ärendeformulär.

3.2 Att ta saker till fängelset

Den som kommer och besöker dig kan i samband med besöket överlåta en mindre mängd tillåtna varor till dig. Det kan handla om tidningar och tidskrifter, kläder och föremål för personligt bruk. Besökarna får föra med sig saker enbart till den fånge som de kommit för att besöka. Sakerna ska lämnas över till fängelsepersonalen. Du får dem i din besittning först efter att de passerat granskningen.

Du får också ta emot saker per post.

Observera att förvaringsutrymmena på fängelset är begränsade, vilket innebär att ifall varorna inte får plats kan de skickas dit du anvisar på din bekostnad.

3.3 Att lämna saker ifrån sig

Vill du lämna några av dina tillhörigheter till din anhörig eller besökare för att föras bort, ska du kontakta personalen i god tid på förhand.

3.4 Förvaring av motorfordon på fängelsets parkering

Du kan lämna din bil på anstaltens parkeringsplats. Bilen ska vara i körklart skick och registrerad. Är inte du ägare eller innehavare, ska du kunna bevisa med en fullmakt att du har rätt att använda bilen. Bilnycklarna förvaras alltid vid jouren. Förvara inga extra saker i bilen. Bilar på fängelsets parkeringsplats kan undersökas. Fängelset ansvarar inte för fordon som lämnats på parkeringsplatsen.

4. Kontakter med omvärlden

4.1 Telefoni

Du kan beviljas tillstånd att använda mobiltelefon. Tillståndet beviljas av fängelsets biträdande direktör. För telefonin har fastställts regler som du måste godkänna med din underskrift innan du får ut telefonen. Det får inte finnas varken kamera eller internetuppkoppling i telefonen. Har du ingen telefon kan du få en mot från fängelset. Telefonen får du använda enbart i din cell och i telefonhytterna.

4.2 Brev och postförsändelser

Du har rätt till korrespondens per post. Brev du skickar ska du kasta in i postlådan intill jouren. Breven ska ha portot betalt. På utgående postförsändelser ska man anteckna avsändarens namn så att det syns. Om du inte vill att ditt namn ska synas, ska du överlämna försändelsen personligen till fängelsepersonalen. Postlådan töms vardagar 08:00.

Det går att skicka post till dig till fängelset, adressen är

- Vittis fängelse, Toivarintie 581, 32700 Huittinen.

På försändelsen ska stå

- fängelsets namn och adress
- ditt namn
- uppgifter om avsändaren.

Brev och andra postförsändelser kan inspekteras av fängelset. Undantag från denna regel är brev och skrivelser till och från advokater och myndigheter som utövar tillsyn över fängelsets verksamhet. Posten delas ut till avdelningarna på vardagar. Paket som kommer in med brevpост delas ut efter att de granskats. Om du får ett paket med en ankomstavisering, kontakta jouren.

Om det i ett brev eller en postförsändelse kommer in föremål eller ämnen som man inte får inneha i fängelse, ska dessa omedelbart lämnas över till personalen.

Om du vill kan du göra en tillfällig adressändring så att din personliga post kommer till fängelset och når dig. Adressändringen kan göras på webben med bankkoder eller på en blankett som du får i jouren.

4.3 Att motta mejl

Du får ta emot mejl. Adressen är vankiposti.huittinen@om.fi. I mejlets adressfält ska avsändaren skriva in ditt förnamn och efternamn. I mejlets textdel ska avsändaren skriva in sitt eget förnamn och efternamn så att uppgiften om vem som är avsändaren förmedlas till dig. Av informationssäkerhetsrelaterade skäl avlägsnar mejlsystemet alla bilagda filer och bilder automatiskt. Personalen printar ut mejlet. Du får endast ta del av själva meddelandet, inga bilagor.

4.4 Internet och arbetsstationer för elektronisk kommunikation

Enheten disponerar över arbetsstationer för elektronisk kommunikation där fångarna kan använda internet i begränsad omfattning för att sköta sina ärenden.

Du kan ansöka om tillstånd att använda internet för ändamål som hänför sig till din utkomst, arbete, utbildning, rättsliga ärenden, sociala eller boenderelaterade ärenden eller om du har något annat motsvarande viktigt skäl. När du söker om tillstånd ska du motivera varför du ska ha tillgång till internet, såsom för betalning av räkningar i nätbanken. Internetanvändningen kan övervakas. Tillstånd ska du söka på en separat blankett.

Du kan också få tillstånd att skicka och ta emot mejl. Mejl får användas för att sköta ärenden med myndigheter, studierelaterade ärenden och i syfte att hålla kontakt med omvärlden. Tillstånd ska du söka på en separat blankett.

Personalen kan ge dig ytterligare information och handleda dig i användningen av tjänster som kräver stark autentisering, detta gäller många myndighetstjänster, bland annat FPA och Skatteförvaltningen. En del av de elektroniska tjänsterna kan du dessutom använda för att uppnå målen i planen för strafftiden till exempel när det gäller rehabilitering och studier. På arbetsstationernas ingångssida (<https://www.rikosseuraamus.fi/fi/index/portti.html>) finns tematiskt grupperade länkar till elektroniska tjänster.

5. Inkomster och penninghantering

5.1 Inkomster

Om du deltar i arbetsdriften eller någon annan sysselsättning, utbildning eller rehabilitering betalas du sysselsättningspenning, som är skattefri inkomst.

Sysselsättningspenningen utgår med 4,62 respektive 7,35 euro per sysselsättningsdag. Kategorin av sysselsättningspenningen betingas av hur bra de mål som är uppställda i planen för strafftiden har blivit uppfyllda och hur regelbundet och varaktigt deltagandet i sysselsättningarna har varit.

Sysselsättningspenningen kan dock helt eller delvis dras in ifall du får stöd från någon annan myndighet exempelvis studiestöd.

I stället för sysselsättningspenning betalas lön, om du deltar i arbete som utförs utanför fängelset för någon annans än Brottsförhållningsmyndighetens räkning. Då ska du ha med dig skattsedel. Lönen går på 4,70 eller 5,00 euro i timmen.

Utöver sysselsättningspenningen betalas du en brukspenning på 1,60 euro för varje dag som räknas in i strafftiden, även för helger.

5.2 Penninghantering

Inkomster och förmåner betalas till ditt eget bankkonto och du disponerar över ditt eget bankkort. Du får ha dina kontanter och betalkort på dig. Saknar du eget bankkonto och bankkort, ska du ta det upp med personalen.

Ska du betala räkningar, kontakta personalen.

6. Besök

Du får träffas med din familj, dina vänner och bekanta under fängelsetiden.

Det finns olika typ av besök, såsom övervakat besök, oövervakat besök och sammanträde med ombud. Besök kan även äga rum via videolänk. Tillstånd ska du söka på en separat blankett.

Läs noga fängelsets ordningsstadga. Ordningsstadgan innehåller närmare uppgifter om besökstiderna, hur länge besöken får vara, vilka villkor som gäller och hur man ansöker om besök av olika typer.

Tänk på att boka tid för dina besök i god tid så att man hinner med förberedelserna.

Besöken ordnas på nedre botten i smedjebyggnaden.

För oövervakade besök finns det i Vittis fängelse ett besökshus. Utgångspunkten är att man kan få ett oövervakat besök på två dygn en gång i månaden, och fångar som inte ännu kan få permission har företräde. Livsmedel får tas med till oövervakade besök endast för eget bruk. Livsmedel ska vara i oöppnade förpackningar. Fängelset står för

sänglinne och handdukar, egna får man inte ta till lokalen. Fånge som har oövervakat besök är skyldig att inställa sig i jouden varje dag kl. 9.00–9.30 och 20.30–21.00. Under besöket får man vistas fritt på bakgården till besökshuset. Besökshuset ska lämnas i prydligt skick för nya gäster när besöket är över. Du ska föra bort alla saker och all mat du tagit dit med dig.

Besök via videoförbindelse kan man få en gång i veckan.

6.1 När besökaren är yngre än 18 år

En minderårig besökare ges tillträde till fängelse för att besöka andra än sin egen förälder endast med samtycke från vårdnadshavaren. En besökare som fyllt 15 år får dock besöka sin nära anhörig utan samtycke från vårdnadshavaren, om inte vårdnadshavaren explicit motsätter sig besöket.

Om den minderåriga besökaren har omhändertagits, blir det barnskyddsmyndigheten som beslutar om samtycket.

En besökare under 15 år ges i regel inte tillträde till fängelse utan ledsagare.

7. Permission

Du kan beviljas tillstånd att för en kortare tid avlägsna dig från fängelset (permission). Permission kan beviljas med hänvisning till strafftidens längd eller ett viktigt eller ett synnerligen viktigt skäl. Syftet med permission är att stödja dig i att bevara dina kontakter och anpassa dig i samhället samt att lindra de negativa effekter som förlusten av friheten medför.

Permissionsansökan ska lämnas in skriftligen. Blanketter hittar du i entrén till matsalen eller på jouden. Vid behov ska din ansvarige tjänsteman hjälpa dig med permissionsansökan.

Beslut om permission tas av fängelsedirektören eller biträdande direktören. I vissa fall fattas beslutet av direktören för Brottsförhållningsmyndighetens ansvarsområde för operativ verksamhet. Permission kan också beviljas under ledsagning.

Tänk på att lämna in permissionsansökan i god tid så att man hinner handlägga den!

7.1 Permission på basis av strafftidens längd

Permission på grundval av längden på din strafftid kan du få efter att du avtjänat straff så länge att du har kommit fram till den tidigast möjliga permissionstidpunkten.

Du kan få permission på basis av längden på strafftiden förutsatt att

- det främjar genomförandet av planen för din strafftid
- det kan anses sannolikt att du kommer att iaktta permissionsvillkoren och
- du förbinder dig att genomgå kontroll av nykterhet och drogfrihet och annan behövlig övervakning.

Du kan få permission på basis av strafftidens längd i upp till tre dygn inom förloppet av två månader.

7.2 Permission av viktigt skäl

Du kan också få permission om du har ett viktigt skäl. Viktigt skäl kan ha att göra med din familj eller med att sköta ärenden som gäller sysselsättning och utbildning, sociala eller boenderelaterade saker, utkomst och hälsovård.

Permission beviljas för den tid som skötseln av det ärende som utgör grund för permissionen nödvändigtvis kräver.

7.3 Permission av synnerligen viktigt skäl

Ett synnerligen viktigt skäl kan vara en allvarlig sjukdom eller begravning av en nära anhörig eller någon annan närstående eller någon annan likartad orsak.

Permission beviljas för den tid som skötseln av det ärende som utgör grund för permissionen nödvändigtvis kräver.

Fångnen står själv för resekostnaderna och övriga kostnader för permissionerna. Av grundad anledning kan du dock beviljas resebiljetter, de ska du ansöka om i samband med att du lämnar permissionsansökan. Fängelset erbjuder på morgonen transport till busstationen, det ska du komma överens om i jouten dagen före avresan.

8. Deltagande i sysselsättning

Du är skyldig att delta i någon aktivitet som är ordnad eller godkänd av fängelset.

Skyldigheten gäller under fastställd arbets- och sysselsättningstid. Du kan helt eller delvis befrias från sysselsättningsplikten, om ditt hälsotillstånd, handlingsförmåga eller ålder kräver det. Planen för strafftiden avgör primärt vilken sysselsättning du blir placerad i. Sysselsättningen kan gå ut på att du deltar i fängelsets arbetsdrift, någon utbildning eller rehabiliterande aktivitet, t.ex. ett åtgärdsprogram eller individuella insatser. **Ta del av servicekartan för Vittis fängelse, den hittar du på avdelningens anslagstavla.**

Personalen handleder dig i hur du kommer åt alla tjänster som finns tillgängliga på fängelset.

8.1 Arbetsdrift

I Vittis börjar alla nyintagna i Blå hallen i Starts rehabiliterande verksamhet. Efter det placeras alla i sysselsättningar. Arbetsdriften på Vittis fängelse omfattar lantbruk, utrustningsförsörjning, kök, städning, hantverk och fastighetsunderhåll. I ett senare skede kan du bli placerad på arbetsobjekt utanför fängelset i arbete för någon annans än Brottsförklaringsmyndighetens räkning.

I så fall ska du lämna skattekort till handledaren som leder arbetet utanför fängelset. Schemat för löneutbetalningar ser du på anslagstavlan.

Du kan beviljas frigång för att kunna arbeta eller delta i arbetspraktik utanför fängelset. Detta kallas för civilt arbete. En förutsättning för att få civilt arbete är att det till avlöningsnivån och övriga villkor till väsentliga delar motsvarar de villkor som allmänt gäller likartat arbete. Mer information om praxis som gäller civilt arbete får du av respektive handledare.

Du kan beviljas tillstånd till att inne i fängelset för egen räkning syssla med någon acceptabel arbetsverksamhet som lämpar sig för att utföras i fängelse (så kallat eget arbete).

8.2 Studier

På Vittis fängelse kan du ta TUVA-studier som förbereder för grundskole-, gymnasie- och yrkesexamen eller beviljas tillstånd att studera utanför fängelset med studietillstånd. Inom jordbruk och fastighetsunderhåll kan du även avlägga examensdelar. Mer information om praxis som gäller studier får du av respektive handledare.

8.3 Rehabiliterande insatser

Vittis fängelse är en alkohol- och drogfri anstalt. Vi stödjer en livsstil utan missbruk. Vi har en avdelning för nyintagna och återfallna där man kan åtgärda ditt missbruk i grupp och individuellt. Alla fångar har möjlighet att ta upp missbruksrelaterade frågor med anställda inom missbrukarvården. För andlig verksamhet och själavård har du diakonen, som ger dig psykiskt stöd och hjälp i olika livssituationer. För servicehandledningen inom socialarbetet svarar fängelsets specialhandledare för socialarbetet, som du också får också hjälp från i frågor som gäller barn- och familjearbete samt försörjning och boende.

8.4 Elektroniska tjänster

Du kan uppfylla en del av din plan för strafftiden genom att använda dig av elektroniska tjänster. Information om användning av arbetsstationerna för elektronisk kommunikation finns under rubriken Tillgång till internet och elektronisk kommunikation. Du kan utnyttja elektroniska tjänster när du sköter dina ärenden med olika myndigheter.

8.5 Befrielse från sysselsättningsplikt för viss tid

Har du regelbundet deltagit i någon sysselsättning kan du med beaktande av hur planen för strafftiden framskridit bli befriad från sysselsättningsplikten. Då kan du få ledigt två vardagar för varje kalendermånad under vilka du regelbundet deltagit i någon sysselsättning. För ansökan finns en separat blankett.

9. Fritid

9.1 Fritidsaktiviteter

På fritiden kan du delta i fritidsaktiviteter som ordnas i fängelset. Tiderna står angivna i fängelsets dagordning. Utbudet varierar från anstalt till annan.

Du kan syssla med musik, spela bordtennis och biljard i fritidsbaracken. Där finns också ett gym. Utomhus kan man spela volleyboll, badminton, jogga, kasta pil, mölkky som är finsk typ av petanque, och frisbeegolf. Under sommarperiod ordnas sporadiskt fotboll och simturer utanför stängslet. På fritiden kan använda grilltaket och rökugnen. De som bor på avdelningen för nyintagna och återfallna har inte rätt att delta i aktiviteter utanför nätstängslet. När du ska delta i fritidsaktiviteter utanför nätstängslet ska du anmäla dig vid jouten både när du ger dig av och när du kommer tillbaka.

Uppdaterad information kan du ta del av personalen.

9.2 Bibliotek

Du har tillgång till bibliotekstjänster. Bibliotekets öppettider står på avdelningens anslagstavla. Bibliotekskortet som ger rätt till lån får du i biblioteket. Du kan fjärlåna material från allmänna bibliotek.

9.3 Andlig verksamhet och själavård

Du har möjlighet att delta i andliga sammankomster och få diskutera andliga frågor. Representanter för olika andliga grupper besöker enheten i Vittis regelbundet. Information om besöken finns i kalendern på anslagstavlan. Mer information om andliga saker ges av fängelsets diakon.

10. Hälsovård

Fånghälsovården har en poliklinik i fängelset där du kan sköta dina hälsorelaterade ärenden. Sjukskötaren är anträffbar vardagar. Via polikliniken går det att boka tid till läkare och tandläkare. Tandläkaren tar emot i Åbo fängelse, transporten dit ordnas. Polikliniken ska du kontakta även i frågor som gäller mental hälsa.

Är du sjuk eller skadad och inte kan vårdas inom fånghälsovården, tas du till undersökning och vård utanför fängelset.

Du kommer på mottagningen genom att fylla i ett ärendeformulär. Det ska du stoppa in i postlådan vid poliklinikens entrédörr. Om sjukskötaren inte är anträffbar, vänd dig till övervakningspersonalen.

Mediciner ska tas enligt läkarens anvisningar. Du får inneha endast mediciner som du fått av fängelsets sjuksköterska. Förvara dina mediciner i låst skåp i dosförpackningar, i docett eller påsar som du fått av sjuksköterskan. Nya mediciner delas ut på måndagar.

Mediciner som blivit över ska du lämna tillbaka till sjuksköterskan i dosetten.

Vid akuta hälsorelaterade problem kontakta fängelsets personal.

Sjukanmäla sid ska du genast på morgonen till expeditionen på avdelningen. På egen anmälan kan du vara sjukskriven högst fem dagar per månad. Om du dessutom behöver sjukvård, fyll i ett ärendeformulär till sjuksköterskan.

11. Hur man ska bete sig i fängelset

Fängelsestraffet regleras av ett flertal normer, regler och anvisningar. Tänk på att ta del fängelselagen, som finns att tillgå på expeditionen på avdelningen. Läs också dagordningen för din boendeavdelning och ordningsstadgan, vilka du hittar i pärmen i cellen.

Du ska uppträda korrekt mot personalen och andra fångar såväl som andra personer du möter i fängelset. Dessutom är du skyldig att följa personalens anvisningar och befallningar.

Du kan påföras disciplinstraff om du brutit mot bestämmelserna i fängelselagen, statsrådets förordning om fängelse, föreskrifter utfärdade av Brottsförmyndighetens centralförvaltningsenhet eller fängelsets ordningsstadga.

Du kan även få disciplinstraff om du i fängelset eller under uppsikt av en tjänsteman vid Brottsförmyndigheten gjort dig skyldig till ett brott som inte kan förutses medföra strängare straff än böter. Till sådana brott och förseelser räknas bl.a. straffbart bruk av narkotika, hindrande av tjänsteman, motstånd mot tjänsteman, rymning eller försök därtill, lindrig misshandel, misshandel eller försök därtill, lindrig skadegörelse, skadegörelse, olaga hot och fånges vapeninnehav.

Allvarligare brott och brott begångna utanför fängelset anmäls till polisen.

Om du uppsåtligt eller av oaktsamhet orsakar skada för fängelset (exempelvis utrustning som försvunnit eller gått sönder) är du skyldig att utge ersättning. Ärendet avgörs i sista hand i domstol.

12. Rätt att anföra klagomål och begära omprövning

12.1 Klagan

Om du upplever att du har behandlats osakligt eller misstänker att en myndighet eller tjänsteman inte har iakttagit lagen eller fullgjort sina skyldigheter, kan du skriva ett klagomål till laglighetsövervakaren. I problem- och konfliktsituationer är det dock angeläget att försöka lösa problemet i första hand genom att diskutera med personalen. Att tala med personalen brukar vara det snabbaste sättet att få problemet löst.

Klagan ska anföras skriftligt och den får man skriva fritt på sitt eget modersmål. Av klagan ska klagandens namn och kontaktuppgifter framgå. Till klagan bör bifogas eventuella beslut utgivna i ärendet och andra relevanta handlingar. En förvaltningsklagan som gäller en omständighet som ligger mer än två år tillbaka i tiden prövas inte om inte särskilda skäl därtill föreligger.

12.2 Innehållet i klagan

1. I klagoskriften ska man precisera vilken verksamhet eller åtgärd eller underlåtelse av Brottspåföljdsmyndigheten eller dess tjänsteman som man riktar kritik mot.
2. Klaganden ska uppge på vilka grunder han eller hon anser att Brottspåföljdsmyndigheten eller dess tjänsteman har förfarit på ett felaktigt sätt.
3. Så långt möjligt bör man även lämna uppgift om tidpunkten för det förfarande eller den underlåtenhet som kritiken gäller.
4. Det är tillrådligt att i klagoskriften ange om klagan rörande samma ärende anhängiggjorts på annat håll.

12.3 Tillställande av klagan till myndighet som utövar laglighetsövervakning

Lagligheten i verksamheten av Brottspåföljdsmyndigheten, dess enheter och tjänstemän övervakas inom myndigheten genom interna tillsyn. Brottspåföljdsmyndighetens

verksamhet övervakas dessutom av riksdagens biträdande justitieombudsman. Klagan över en och samma sak kan inte anföras hos mer än en tillsynsmyndighet. En förteckning över de huvudsakliga tillsynsmyndigheterna för fängelsernas verksamhet hittar du på anslagstavlan på din avdelning. Du kan själv posta din klagoskrivelse direkt till myndighet som utövar laglighetsövervakning eller be fängelsepersonalen vidarebefordra den.

Brottspåföljdsmyndigheten är inte behörig att pröva klagörenden som gäller hälso- eller sjukvård. Hälsovårds- och sjukvårdstjänster för fångarna produceras av Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och lagenligheten i dess verksamhet övervakas av Regionförvaltningsverket i Norra Finland.

12.4 Begäran om omprövning

Begäran om omprövning är det primära rättsmedlet när det gäller att söka ändring i ett beslut. Brottspåföljdsmyndighetens beslut där man kan begära omprövning är uppräknade i lagarna om respektive påföljder (20 kap. 1 § i fängelselagen, 15 kap. 1 § i häktninglagen, 40 § i lagen om övervakad frihet på prov). Till ett beslut i vilket omprövning får begäras fogas en anvisning om hur man begär omprövning. Där ges anvisningar om hur begäran om omprövning ska framställas. Begäran om omprövning ska anföras i skriftlig form inom sju dagar från delfående av beslutet. Ändring i beslut som meddelats i ett ärende som gäller begäran om omprövning får sökas genom att anföra besvär hos förvaltningsdomstolen.

I en klagoprocess behandlas i princip inte beslut i vilka ändring får sökas genom omprövningsförfarande. I en klagomålsprocess är det dock möjligt att undersöka processuella aspekter av ärendet, till exempel frågan om huruvida rätten att söka ändring har förverkligats.

13. Personalen och hur man uträttar ärenden

Syftet med verkställigheten av fängelse är att öka din beredskap för ett liv utan kriminalitet och skapa förutsättningar för din återanpassning till samhället. Det är mot detta mål som fängelsepersonalen arbetar i samverkan med dig, var och en i enlighet med sin respektive arbetsbeskrivning. Syftet är att främja ditt fysiska, psykiska och sociala välbefinnande samt att stödja dig i att uppnå de mål som ställts upp för dig för den

tid du avtjänar straff. I alla frågor du möter kan du alltid vända dig till din ansvarige tjänsteman eller någon annan anställd.

Det finns också ett flertal externa aktörer som medverkar i fängelserna och besöker fångar. Du kan diskutera med deras representanter och delta i den mångsidiga rehabiliterande verksamhet som de anordnar. Mer information om externa aktörer får du på anslagstavlan i din avdelning och av personalen.

Personalen kontaktas i första hand med hjälp av ärendeformulär. Postlådan för ärendeformulär finns i entréhallen till matsalen. På formuläret kan du be om att få tala med vilken tjänsteman som helst, ända upp till enhetschefen. I första hand gäller det att sköta ärendet med den person som ärendet hör till i beredningsskedet.